

Motion till riksdagen

1988/89:Jo275

av Bengt Silfverstrand och Jan Andersson (båda s)

Översyn av jordförvärvslagen

1987 års riksdagsbeslut om ändring i jordförvärvslagen innebar bl.a. en uppmjukning av prisprövningsreglerna för jordbruksfastigheter, som vid det tillfället betingade förhållandevis låga priser.

Vägledande för tillämpningen av de nya reglerna skulle enligt jordbruksutskottets uppfattning vara att lagstiftningen främjade en utveckling mot en ägostruktur som underlättade ett rationellt jord- och skogsbruk. Vidare skulle man prioritera de förvärvare som hade förutsättningar att på bästa sätt tillvarata markens produktionsförmåga. Det ansågs också angeläget att främja ett ägande som tillgodosåg de regionalpolitiska intressena vad gäller sättet att utnyttja fastigheterna, så att största möjliga antal varaktiga sysselsättningstillfällen skapades.

Även om de nya bestämmelserna i ovannämnda avseenden varit i bruk under en förhållandevis kort tid ger prisutvecklingen på jordbruksfastigheter anledning till stor oro. Denna oro har kommit till uttryck såväl från lantarbetarna som från jordbrukets föreningsrörelse. Enligt lantbruksstyrelsens bedömning har priserna på jordbruksfastigheter under 1987 och 1988 stigit mer än vad som motsvarar den allmänna prisutvecklingen (KPI).

Utvecklingen under senare år har inneburit att människor med lantbruksutbildning och lantbrukserfarenhet, inte sällan yngre människor, fått stora svårigheter att förvärva jordbruksfastigheter. Tendensen har gått mot allt större inslag av passivt ägande. Kapitalstarka personer köper i allt större utsträckning jordbruksfastigheter som i första hand utgör kapitalplaceringar och underlag för förlustavdrag. Flera exempel visar också att grannar till salubjudna jordbruksfastigheter inte kunnat förvärva dessa som kompletteringsmark för att få till stånd bärkraftigare enheter p g a alltför övermäktig priskonkurrens från kapitalstarka spekulanter utan primärt intresse att driva jordbruk.

Mot bakgrund av pågående rationaliseringssträvanden inom jordbrukssektorn med den ytterligare begränsning av åkerarealen som detta kan innebära är det av yttersta vikt att kvarvarande jordbruksareal sköts på ett rationellt sätt. Markens utnyttjande måste motsvara människornas sociala och miljömässiga behov och vår strävan att bevara kulturlandskapet. Det måste vara den jordbruksaktive bonden med gedigen anknytning till jordbruksverksamhet och intresse att bevara fastigheten för jordbruksändamål som kommer i förgrunden vid fastighetsförvärv. Med nuvarande system riskerar landsbygden ytterligare att utarmas och jordbruksfastigheter att förvandlas till spekulationsobjekt och renodlade kapitalplaceringar.

Hemställan

Mot. 1988/89
Jo275

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en översyn av jordförvärvslagen i syfte att dämpa prisutvecklingen på jordbruksfastigheter.

Stockholm den 25 januari 1989

Bengt Silfverstrand (s)

Jan Andersson (s)